

อุดร มีดี

เรื่อง : ระพีพรจรณ พัฒนาเวช
ภาพ : ปรีดา ปัญญาจันทร์

สื่อการเรียนรู้สาระท้องถิ่น

โดย

ชื่อ อุตรมีตี
 เรื่อง ระพีพรรณ พัฒนาเวช
 ภาพ ปรีดา ปัญญาจันทร์
 โครงการ สร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้สาระท้องถิ่น
 เลขมาตรฐานประจำหนังสือ
 978-616-235-326-0

บรรณาธิการอำนวยการ
 อธิปัตย์ บำรุง
 ทศนีย์ วงศ์พิเศษกุล

ผู้ช่วยบรรณาธิการอำนวยการ
 วราพร ตยานุกรณ์
 วิภาศย์ นิยมมาภา
 อิศระ โปธิจันทร์
 ฉัตรภรณ์ กงสิน
 ปาลิดา เรือนวงศ์
 ทศนีย์ ประกอบพร
 ปรัชญาพร พัฒนผล

บรรณาธิการดำเนินงาน
 ระพีพรรณ พัฒนาเวช

ขอขอบคุณ
 อธิพนธ์ ตรีวัฒนสุวรรณ
 วราพร ศิริประเสริฐ

ออกแบบปกและรูปเล่ม
 วชิรี คร้ามอยู่

พิมพ์ครั้งแรก ๒๕๖๒
 จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม

สงวนสิทธิ์ © ระพีพรรณ พัฒนาเวช
 และสำนักงานอุทยานการเรียนรู้
 สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้
 (องค์การมหาชน)

เจ้าของโครงการ
 สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (สอ.)
 สังกัดสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้
 (องค์การมหาชน)

ส่วนบริการ
 ศูนย์การค้าเซ็นทรัลเวิลด์ ชั้น ๘ Dazzle Zone
 ถนนราชดำริ ปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐
 โทรศัพท์ ๐ ๒๒๕๗ ๔๓๐๐
 โทรสาร ๐ ๒๒๕๗ ๔๓๓๒

ส่วนสำนักงาน
 ๙๙๙/๙ อาคารสำนักงานเซ็นทรัลเวิลด์ ชั้น ๑๗
 ถนนพระราม ๑ ปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐
 โทรศัพท์ ๐ ๒๒๖๔ ๕๙๖๓-๕
 โทรสาร ๐ ๒๒๖๔ ๕๙๖๖
www.tkpark.or.th

พิมพ์ที่ ห้างหุ้นส่วนจำกัด วิจิตรการพิมพ์

คำนำ

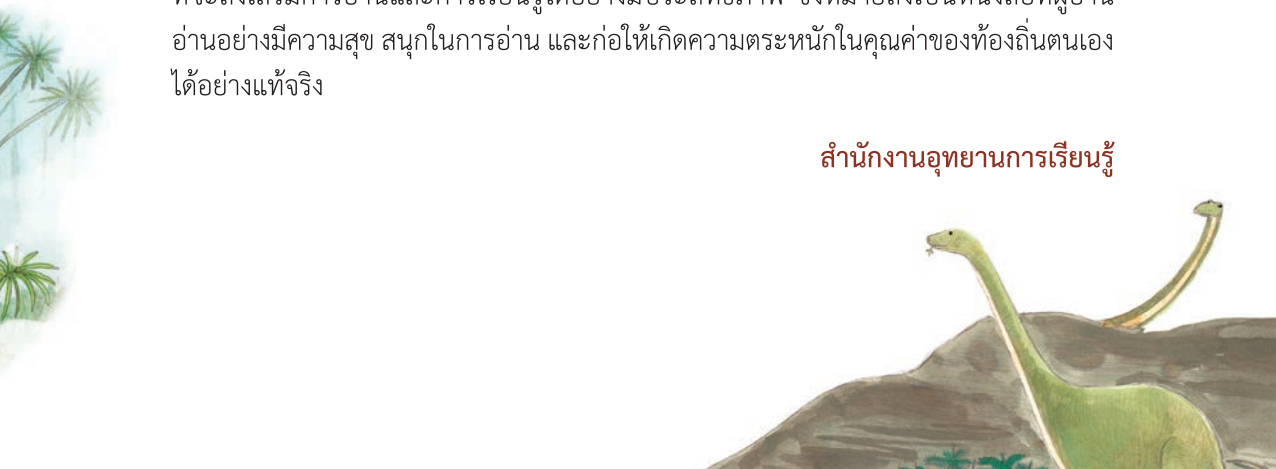
สำนักงานอุทยานการเรียนรู้มีภารกิจสำคัญต่อสังคมประการหนึ่ง คือ การปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน และการกระจายโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยและสอดคล้องกับความสนใจของเด็ก เยาวชน และประชาชนในรูปแบบห้องสมุดมีชีวิตที่สร้างสรรค์บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ โดยสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ได้ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภูมิภาคต่างๆ เพื่อขยายผลการดำเนินงานดังกล่าว

การสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้สาระท้องถิ่นให้มีรูปแบบการนำเสนอที่ทันสมัยและดึงดูดความสนใจเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งสำนักงานอุทยานการเรียนรู้เห็นว่ามีส่วนในการสร้างแรงบันดาลใจให้เด็กและเยาวชนสนใจการอ่านและเฝ้าหาความรู้อย่างต่อเนื่อง โดยนำเสนอเรื่องราวภูมิปัญญาสาระท้องถิ่นใกล้ตัวที่สอดคล้องกับวัย การดำรงชีวิตพร้อมกับสอดแทรกแนวคิดด้านคุณธรรม จริยธรรม มาเป็นเนื้อหาของสื่อการเรียนรู้สำหรับเยาวชนตามช่วงวัยตั้งแต่ ๗-๑๒ ปี

สื่อการเรียนรู้สาระท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานีชุดนี้ สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ได้ร่วมกันสร้างสรรค์กับนักวิชาการและนักเขียนในท้องถิ่น เพื่อให้เด็กและเยาวชน รวมทั้งประชาชนทั่วไปในจังหวัดอุดรธานีได้รับความรู้และความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมและท้องถิ่นตน รวมทั้งก่อให้เกิดความเข้าใจและการยอมรับในวิถีชีวิตวัฒนธรรมที่หลากหลายตามบริบทพื้นที่และสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันออกไป

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้มุ่งหวังว่าหนังสือชุดนี้จะเป็นสื่อการเรียนรู้อีกชุดหนึ่งที่จะส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหมายถึงเป็นหนังสือที่ผู้อ่านอ่านอย่างมีความสุข สนุกในการอ่าน และก่อให้เกิดความตระหนักในคุณค่าของท้องถิ่นตนเองได้อย่างแท้จริง

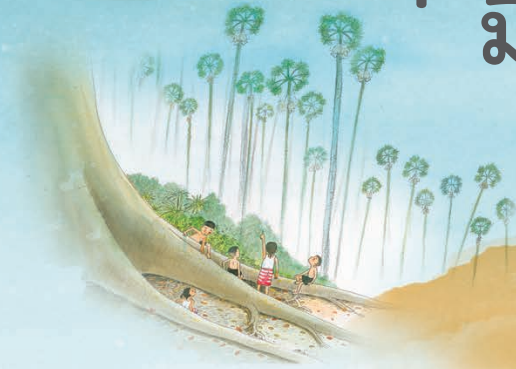
สำนักงานอุทยานการเรียนรู้

ខ្នុរ មីត

เมื่อหลายร้อยล้านปีก่อนบริเวณแผ่นดินอีสานเคยเป็นทะเล
ต่อมาเมื่อเปลือกโลกเคลื่อนที่จึงเกิดการยกตัวขึ้นเป็นภูสูง

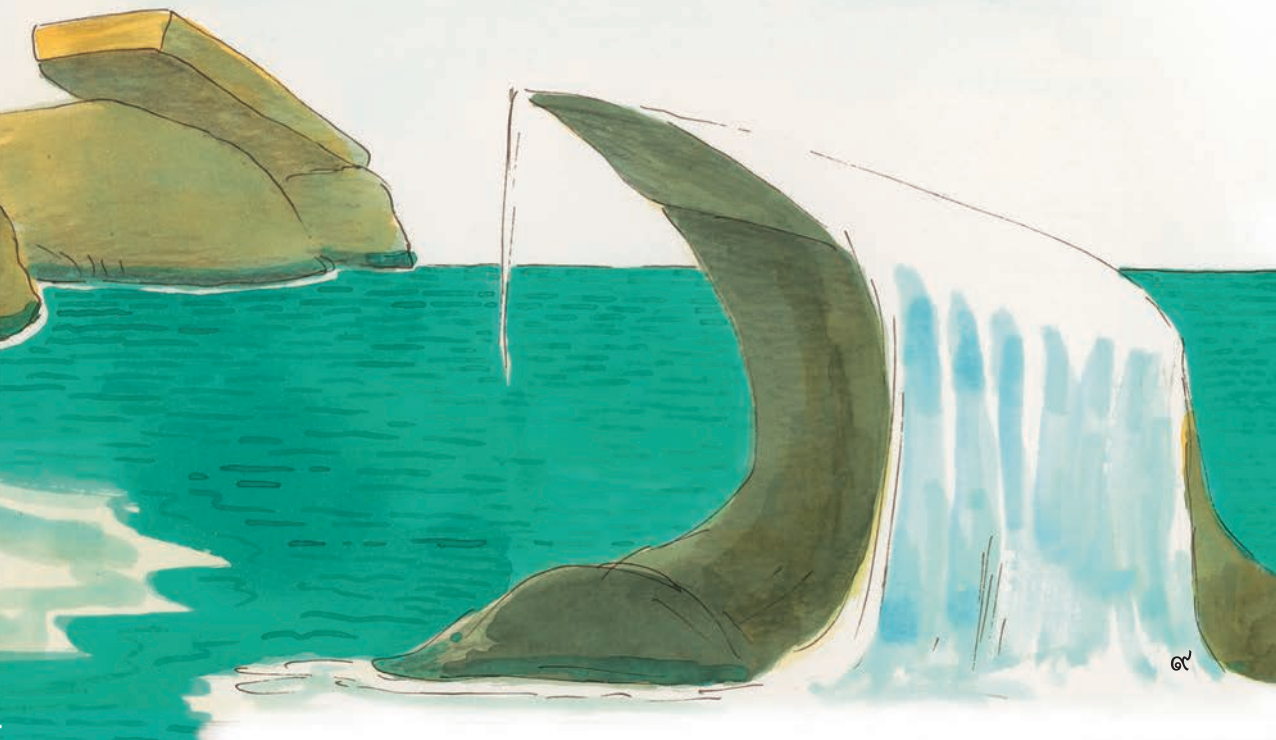

ในอดีต ภาคอีสานเป็นแหล่งอาศัยสำคัญ
ของไดโนเสาร์นานาพันธุ์
เมื่อสิ้นยุคไดโนเสาร์ จึงพบซากฟอสซิลไดโนเสาร์
มากมายบริเวณภาคอีสาน

เปลือกโลกใต้ท้องทะเลที่ถูกน้ำกัดเซาะก่อนที่จะยกตัวสูงขึ้น
ทำให้บางแห่งเป็นหินรูปร่างแปลกตา
เมื่อเจอทั้งลมและฝน ชั้นหินที่อ่อนกว่าจึงฉุดลงตามกาลเวลา
และรูปร่างก็แปรเปลี่ยนจนเหลือเพียงชั้นหินทราย
และหินปูนที่แข็งแกร่ง

อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท
คือเปลือกโลกใต้ทะเลในอดีต ต่อมากลายเป็น
แหล่งอารยธรรมโบราณ พบหลักฐานสำคัญคือ
ภาพเขียนสีบนผนังของคนโบราณ
ที่เคยผ่านมาล่าสัตว์ในบริเวณภูแห่งนี้

ณ ดินแดนไกลแสนไกลในสมัยโบราณ
บรรพบุรุษอีกกลุ่มเคยอาศัยอยู่บริเวณบ้านเชียงในปัจจุบัน
เวลานั้นคือนานกว่า ๕,๐๐๐ ปีมาแล้ว
แสดงให้เห็นว่าบริเวณนี้เคยเป็นแหล่งอารยธรรมโบราณ
บ้านเชียงจึงมีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลก

จังหวัดอุดรธานีมีภูมิประเทศที่หลากหลาย
ทั้งภูสูง ที่ราบลุ่ม และบึงน้ำกับป่าดึกดำบรรพ์

ที่มีซากพืชตายทับถมกันเป็นจำนวนมาก
จนกลายเป็นพื้นดินหนาและอุดมสมบูรณ์ จึงมีต้นไม้ใหญ่เติบโต
รากไม้ที่ชอนไชอยู่ใต้ซากพืชกลายเป็นดินโอบอุ้มให้ทั้งเกาะเหมือนลอยอยู่บนน้ำ
ซึ่งชาวบ้านเรียกพื้นที่นี้ว่า เกาะคำชะโนด

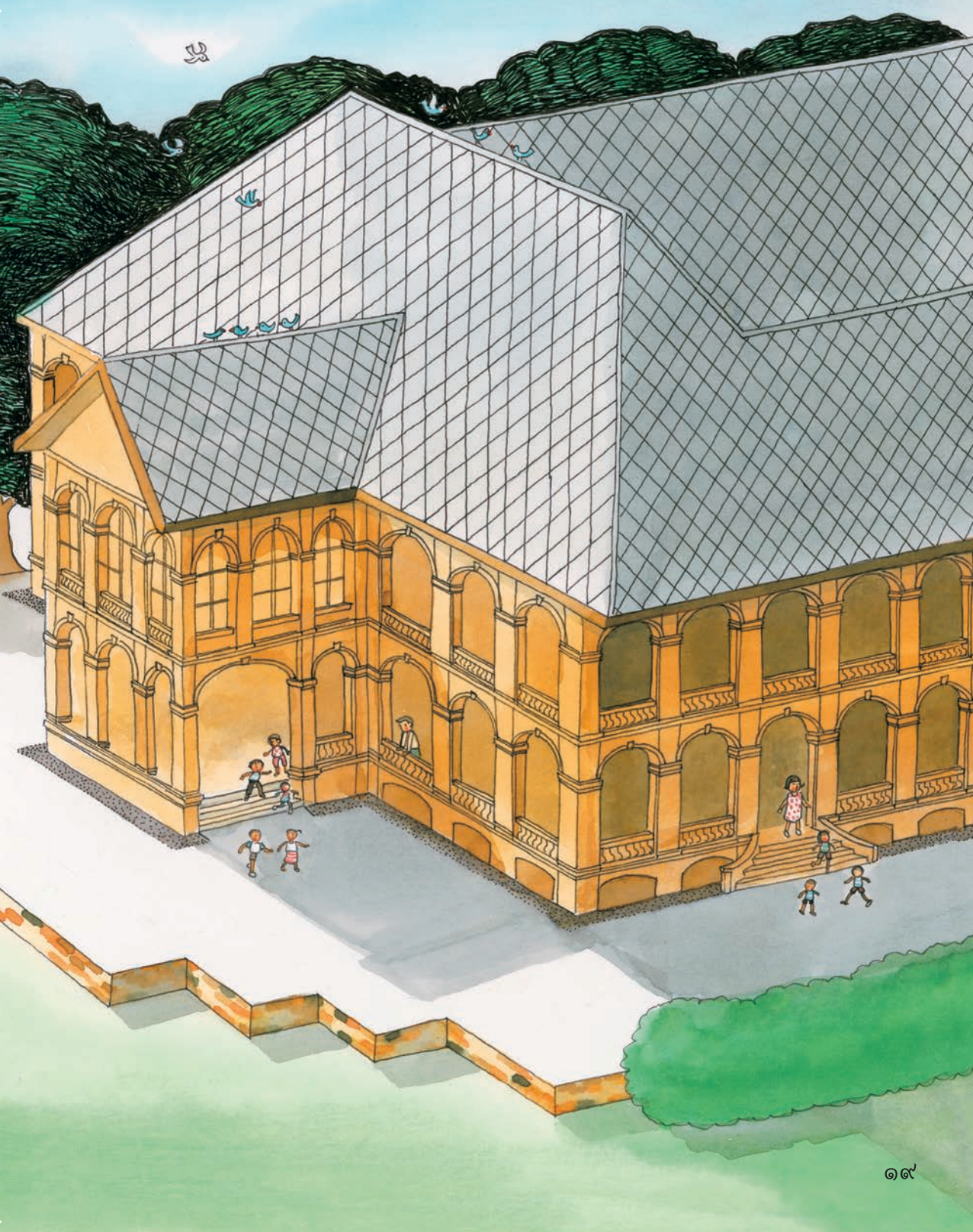

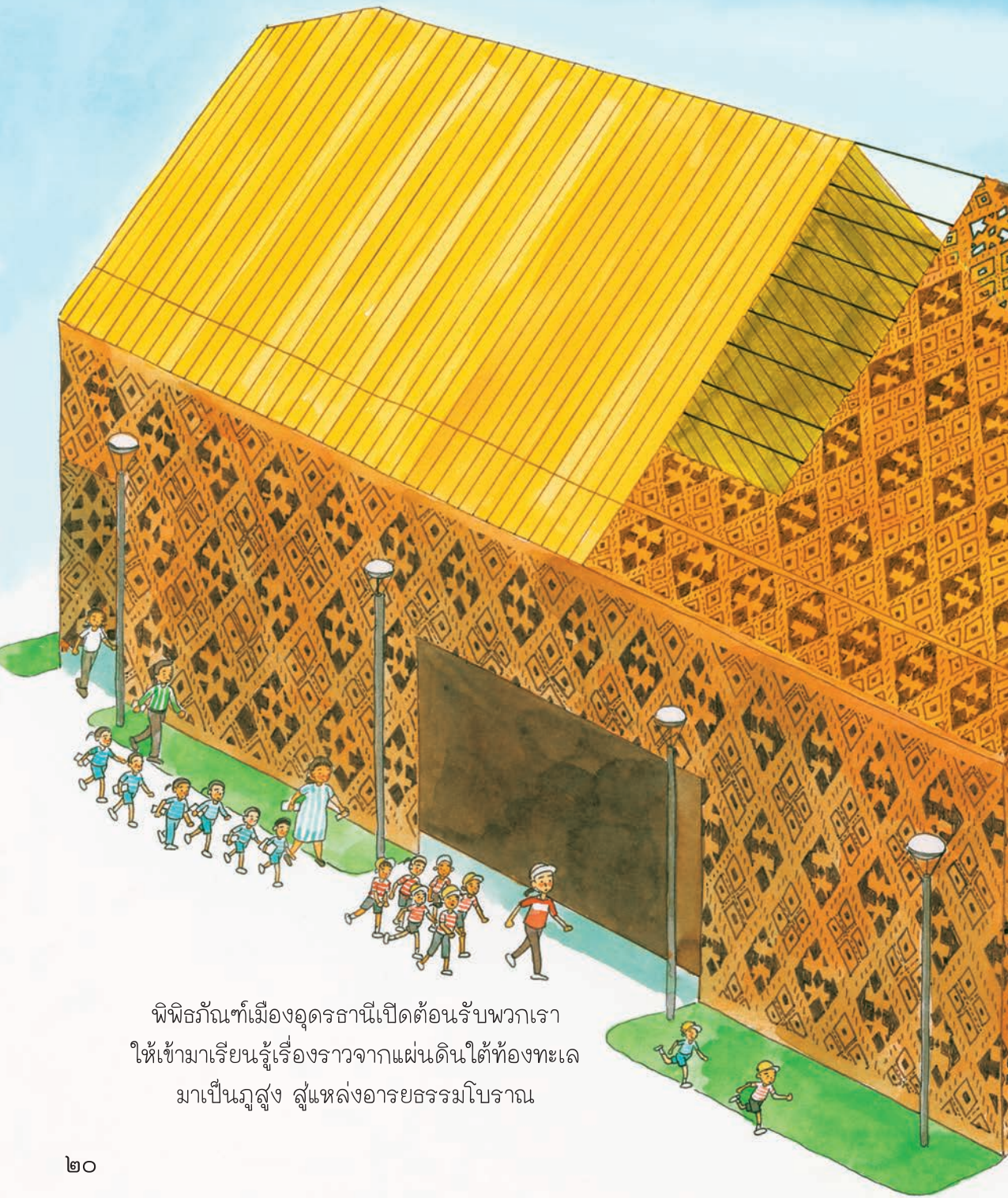

เกาะคำชะโนดตั้งอยู่ที่บ้านคำชะโนด
มีพันธุ์ไม้สำคัญคือต้นชะโนด ที่เล่าขานกันว่า
ถ้านำมาเมล็ดจากที่นี่ไปเพาะหรือปลูกที่ใดก็ไม่ขึ้น

อุดรธานียังมีเรื่องราวอีกมากมาย
ไป...พวกเราไปพิพิธภัณฑ์เมืองอุดรธานีด้วยกัน
บนอาคารราชนิเทศอันสง่างาม

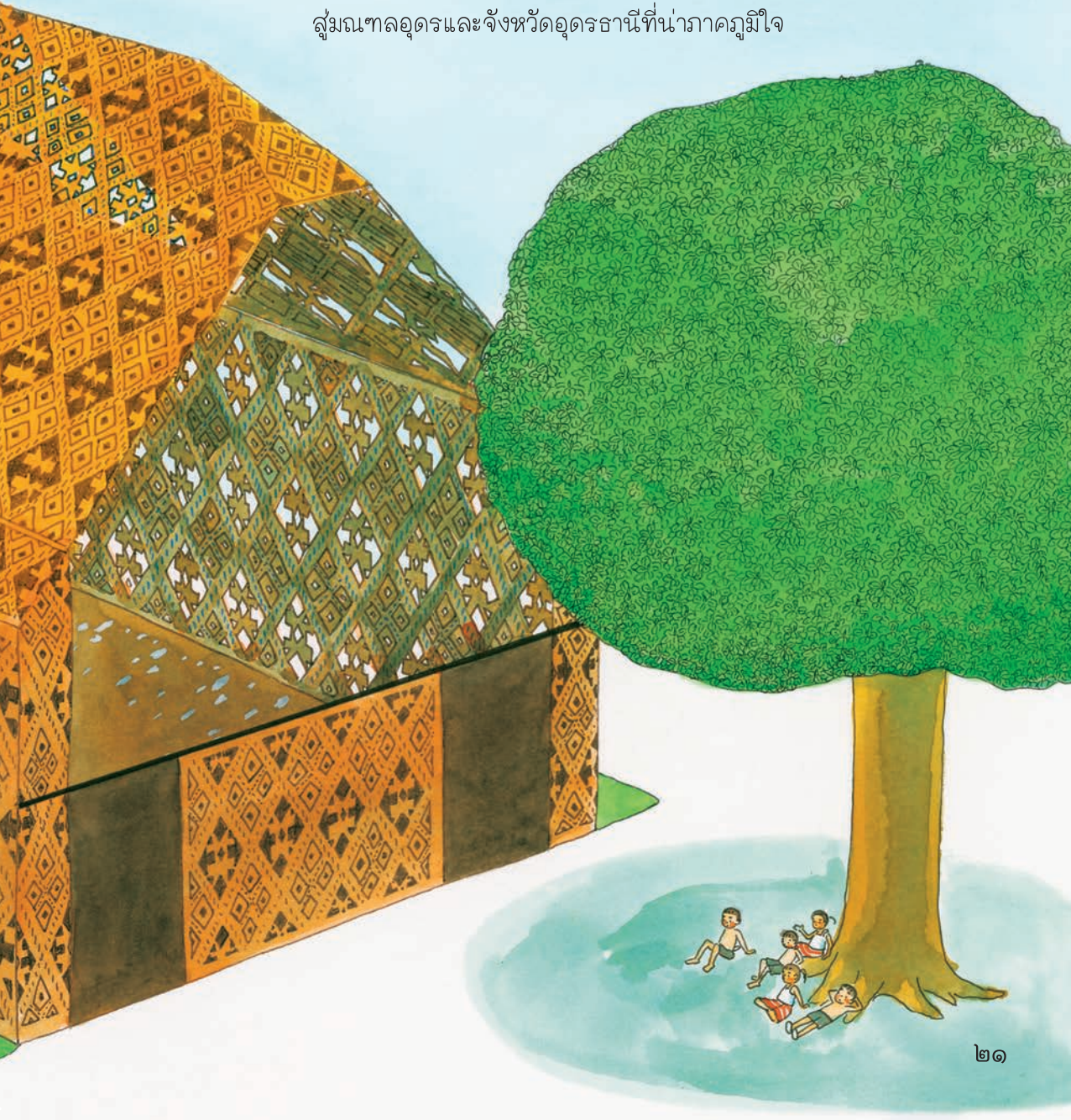

พิพิธภัณฑ์เมืองอุดรธานีเปิดต้อนรับพวกเรา
ให้เข้ามาเรียนรู้เรื่องราวจากแผ่นดินใต้ท้องทะเล
มาเป็นภูสูง ภูแหล่งอารยธรรมโบราณ

จากบ้านเดือหมากแข็ง
สู่มณฑลอุดรและจังหวัดอุดรธานีที่น่าภาคภูมิใจ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องจากหนังสือสาระท้องถิ่น เรื่องอุดมดินนั้น คุณครูสามารถคิดกิจกรรมได้หลากหลาย และที่สำคัญ ต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้บอกเล่าถึงความคิด ความรู้สึกต่อผลงาน หรือกิจกรรมที่ได้ทำ

ตัวอย่างกิจกรรมบ้านเรามีดี

คุณครูชวนแบ่งกลุ่มนักเรียน จัดให้นักเรียนที่อยู่อาศัยในชุมชน เดียวกันอยู่กลุ่มเดียวกัน จากนั้นคุณครูและนักเรียนช่วยกันคิดว่าควรนำเสนอสิ่งใดที่ตนคิดว่า “เป็นสิ่งที่ดีที่อยาก让别人ได้รับรู้” หลังจากกลุ่มเสนอ “สิ่งดี” เพื่อร่วมกันพิจารณาว่าสิ่งนั้นมีความน่าสนใจ หรือไม่ มีแง่มุมใดบ้างที่น่าสนใจ และคุณครูกับนักเรียนร่วมกันพิจารณาว่าควรใช้เวลาอย่างไรในการนำเสนอ “บ้านเรามีดี”

เมื่อแต่ละกลุ่มได้ “สิ่งดี” ที่จะนำเสนอแล้ว ทุกกลุ่มจะต้องวางแผนการทำงาน ตั้งแต่การหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้การนำเสนอมีความน่าสนใจ วางแผนและคิดวิธีการนำเสนออย่างไรให้น่าสนใจ เช่นการใช้ภาพถ่าย การอ้างอิงบุคคล หรือนำแสดงสิ่งของ แล้วลงมือทำงานตามแผน

ประวัติผู้เขียน

ระพีพรรณ พัฒนาเวช

จบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ปัจจุบันเป็นพนักงานกึ่งอิสระด้านการพัฒนาเนื้อหาหนังสือ
อ่านเสริมความรู้และหนังสือภาพสำหรับเด็ก และเป็นวิทยากร
บรรยายเรื่องการพัฒนาเด็กด้วยหนังสือ

ประวัติผู้วาด

ปรีดา ปัญญาจันทร์

จบการศึกษาจาก มศว ประสานมิตร เคยรับราชการ
เป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก
มศว ประสานมิตร

ปัจจุบันเป็นนักสร้างสรรค์หนังสืออิสระและวิทยากรพัฒนาครู
ด้านการผลิตสื่อเพื่อการอ่านออกและเขียนได้

